

Jyväskylän kaupunki
Perusopetuksen iltapäivätoiminnan
toimintasuunnitelma
1.8.2025 alkaen

Sisältö

Johdanto	5
1 Toiminta-ajatus ja tavoitteet	6
1.1 Toiminta-ajatus	6
1.2 Tavoitteet	6
2 Iltapäivätoiminnan sisällöt	7
2.1 Eettinen kasvu ja yhdenvertaisuus	7
2.2 Leikki ja vuorovaikutus	7
2.3 Liikunta ja ulkoilu	8
2.4 Ruokailu ja lepo	8
2.5 Kulttuuri ja perinteet, elinympäristö ja kestävä elintapa	8
2.6 Kädentaidot, askartelu sekä kuvallinen, musiikillinen ja kielellinen ilmaisu	8
2.7 Mediataidot sekä erilaiset tiedolliset ja taidolliset aihepiirit	9
3 Toiminnan järjestämiseen liittyvät keskeiset asiat	10
3.1 Toimintapaikat ja – tilat	10
3.2 Toiminta-aika ja toimintamaksut	10
3.2.1 Maksualennus tai maksusta vapauttaminen	11
3.3 Toimintaan hakeminen, valintakriteerit ja lapsiryhmän koko	11
3.4 Kulkeminen	11
3.5 Iltapäivätoiminnan organisointi	11
3.6 palvelulupaukset	12
3.7 palveluntuottajat	12
3.7 Ohjaajien kelpoisuus, perehdyttäminen sekä rikostaustan selvittäminen	13
3.8 Turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat sekä vakuutusasiat	14
4 Yhteistyö ja tiedonkulku	15
4.1 Yhteistyö kodin ja koulun kanssa	15
4.2 Tukea tarvitsevat oppilaat iltapäivätoiminnassa	16
4.2.1 Vertti - kehitysvammaisten ja autististen oppilaiden iltapäivätoiminta	17
4.3 Yhteistyö eri hallintokuntien ja muiden toimijoiden kanssa	18
4.4 Markkinointi ja sponsorointi iltapäivätoiminnassa	18
5 Toiminnan arviointi	19
5.1 Toiminnan sisäinen ja ulkoinen seuranta sekä tulosten julkistaminen	19
5.2 Toiminnan itsearviointi	19

Johdanto

Tämä toimintasuunnitelma on tehty tukemaan Jyväskylän kaupungin perusopetuslain mukaisen iltapäivätoiminnan toteuttamista. Aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteista, tavoitteista ja toimintaperiaatteista säädetään perusopetuslain (628/1988) 8a luvussa sekä Opetushallituksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteissa.

Opetushallitus on päättänyt 13.2.2025 muutoksista aamu- ja iltapäivätoiminnan opetussuunnitelman perusteisiin 2011. Päättös kumoaa määräyksen 1/011/2011 tehtyjen muutosten osalta. Päivitetyt perusteet löytyvät linkistä https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Perusopetuksen%20aamu-%20ja%20iltap%C3%A4iv%C3%A4toiminnan%20perusteet%202011_muutostsm%C3%A4%C3%A4r%C3%A4ys%202025.pdf

Päättös tulee ottaa huomioon paikallisessa toimintasuunnitelmassa sekä toiminnan järjestämisessä 1.8.2025 alkaen toistaiseksi.

Tässä kuntakohtaisessa toimintasuunnitelmassa ohjeistetaan toiminnan järjestämisen kannalta oleellisia periaatteita ja linjauksia. Lisäksi jokaisessa toimintapaikassa laaditaan vuosittainen toimintasuunnitelma.

Jyväskylä on rajannut toiminnan järjestämisen laajuuden perusopetuksen iltapäivätoiminnaksi ja toimintaa järjestetään sivistyksen toimialalla kasvun ja oppimisen palveluissa Jälkkäri- ja Vertti -ryhmissä. Jälkkäri-toiminnan piiriin kuuluvat 1–2. luokkien oppilaat sekä 3.–5. luokkien oppilaat, joilla on oppilaskohtaisen tuen päätös (perusopetuslaki 20 c § ja 20 i §). Vertti – ryhmät ovat kaikkien vuosiluokkien kehitysvammaisille ja autisteille tarkoitettuja iltapäivätoiminnan ryhmiä.

Tämä päivitetty toimintasuunnitelma on voimassa toistaiseksi 1.8.2025 alkaen ja se on hyväksytty sivistyslautakunnassa 18.6.2025.

1 Toiminta-ajatus ja tavoitteet

1.1 Toiminta-ajatus

Iltapäivätoiminta on valvottua ja ohjattua lasten vapaa-ajan toimintaa. Toiminta edistää oppilaiden välisiä keskinäisiä suhteita, kouluviihtyvyyttä ja – hyvinvointia sekä tukee koulutyötä. Opetushallituksen perusteissa todetaan, että toiminnalla on oma erityisluonteensa, jossa korostuu vapaaehtoisuus ja ryhmätoiminta sekä jatkumo varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kasvatustehtävälle.

Jälkkäri ja Vertti ovat vahvasti osa kouluyhteisöä, lapsen päivittäistä toimintaympäristöä. Jyväskylässä toiminta toteutetaan pääsääntöisesti koulujen tiloissa.

1.2 Tavoitteet

Perusopetuslain 48 a §:n mukaan Jälkkäri ja Vertti -toiminnan yleisenä tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Näiden tehtävien toteuttaminen edellyttää toimivaa yhteistyötä lapsen vanhempien kanssa.

Toiminnan tulee lisäksi edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta. Tämä tavoite velvoittaa kaikkia iltapäivätoiminnan järjestämisessä ja toteuttamisessa mukana olevia.

Tavoitteena on:

- tarjota lapselle mahdollisuudet osallistua monipuoliseen, virkistävään ja turvalliseen toimintaan ammatintaitoisten ohjaajien toteuttamana
- huomioida toiminnan suunnittelussa yksilölliset ja ryhmän yhteisölliset tavoitteet
- tarjota lapselle kiireetön kasvuympäristö, jossa monipuolisen tekemisen ohessa mahdollisuus myös rauhoittumiseen
- mahdollistaa hyvien vapaa-ajanviettopojen etsimisen ja löytämisen
- lisätä osallisuuden mahdollisuuksia ja vahvistaa sosiaalisia taitoja
- edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta

2 Iltapäivätoiminnan sisällöt

Jälkkärin ja Vertin sisältöjen tulee tukea toiminnalle asetettujen perusteiden ja tämän toimintasuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttamista. **Jyväskylässä kasvun ja oppimisen palvelut vastaavat laadukkaan toiminnan järjestämisestä yhteistyössä palveluntuottajien kanssa.**

Toiminta perustuu lasten tarpeiden ja toiveiden kuulemiseen toiminnansuunnittelussa ja -toteutuksessa. Toimintasuunnitelmasta ja sen sisällöistä tiedotetaan huoltajille ja myös heille annetaan mahdollisuus osallistua suunnitteluun.

"Kaikki on kivaa Jälkkärissä! Tykkään majanrakentamisesta, askartelemisesta ja Veeran kanssa keppihevosilla leikkimisestä."

2.1 Eettinen kasvu ja yhdenvertaisuus

Toiminnassa korostuu lapsilähtöisyys. Jokainen lapsi nähdään arvokkaana yksilönä. Päivittäisessä toiminnassa korostetaan muiden huomioimista, ystävällisyyttä, auttamista sekä keskusteluja lapsille tärkeistä asioista. Toimintakauden alkaessa ryhmiin luodaan yhteiset säännöt, joita kaikki noudattavat ja ne ovat linjassa koulun muiden sääntöjen kanssa.

Eettisen kasvun tavoitteena on vastuullisuuden ja vastavuoroisuuden ymmärtäminen. Iltapäivätoiminnassa lapsia ohjataan kasvamaan vähitellen vastuuseen: omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämäntavoista, toisen hyvinvoinnista sekä siihen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista, oman toiminnan aiheuttamista tunteista ja seurauksista itselle ja toiselle, ryhmän toimintaan liittyvistä säännöistä ja sopimuksista sekä myönteisestä suhtautumisesta ympäristöön, luontoon ja kestäväan kehitykseen

2.2 Leikki ja vuorovaikutus

Jälkkärissä ja Vertissä leikki kuuluu lasten päivittäisiin toimintoihin. Leikki jakautuu vapaaseen leikkiin ja ohjattuihin leikki- ja toimintatuokioihin sisällä ja ulkona. Leikkiessä lapset opettelevat vuorovaikutustaitoja ohjaajien toimiessa taustatukena. Leikkien avulla opetellaan sääntöjä, harjoitellaan ristiriitojen ratkaisua ja opetellaan odottamaan omaa vuoroa. Toiminnassa kiinnitetään erityistä huomiota lasten ikätason mukaiseen kasvuun ja kehitykseen tukevaan leikkiin, luovaan toimintaan ja myönteisiin elämyksiin.

Jälkkäreistä ja Verteistä löytyy leikkejä varten pelejä ja erilaisia leikkivälineitä.

2.3 Liikunta ja ulkoilu

Ulkoilua ja liikkumista tarjotaan vähintään tunti jokaisena toimintapäivänä.

Iltapäivätoiminnalla on käytössä koulujen sisä- ja ulkoliikuntatilat. Liikkuminen voi olla omaehtoista tai viikkosuunnitelmaan kirjattuja ohjattuja tuokioita. Toiminnassa on monipuolista liikuntatarjontaa ja valinnan mahdollisuuksia. Ohjaajien omia vahvuuksia ja vapaa-ajan harrastuksia hyödynnetään, esim. liikunnan ja leikin alueella. Yhdessä lasten kanssa etsitään uusia toimintamuotoja ja jätetään lapsille oivaltamisen riemu. Ohjaajat toimivat ideapankkeina, jotka tarjoavat eväitä, mutta jättävät pääpainon havaitsemisesta lapsille.

”Tykkään kun
saan olla
vapaasti
ulkona ja
leikkiä kavereiden
kanssa.”

2.4 Ruokailu ja lepo

Toimintaan sisältyy päivittäinen välipala, joka toimitetaan lähes kaikkiin ryhmiin Kylän Kattauksesta. Välipalalista on suunniteltu tukemaan kouluruokailua ja se löytyy Kylän Kattauksen linkistä <https://www.jyvaskyla.fi/kylan-kattaus/ruokalistat>

Ruokailuhetkien rauhallisuuteen kiinnitetään huomiota ja lapsille opetetaan hyviä käytöstapoja ruokailussa sekä ekologisuutta ja kestävää elämäntapaa.

Toimintatiloissa otetaan huomioon, että lapsilla on mahdollisuus rauhoittumiseen ja itsekseen olemiseen. Rauhoittuminen voi olla myös esim. yhteinen lukuhetki.

2.5 Kulttuuri ja perinteet, elinympäristö ja kestävä elintapa

Toiminnassa huomioidaan kulttuurien monimuotoisuus. Kieliongelmissa käytetään tulkitsemis- ja käännöspalveluita apuna asioiden selvittämisessä.

Kestävää elintapaa ja terveitä elämäntapoja korostetaan ohjaajien omalla esimerkillä ja ohjauksella: ruokailutavat, ulkoilu, liikunta ja lepo otetaan osaksi keskustelua ja em. arvojen merkitystä korostetaan. Ohjaajat ovat työajalla savuttomia. **Kestävää elämäntapaa kunnioitetaan kaikessa toiminnassa mm. kierrättämällä ja ekologisilla valinnoilla.**

2.6 Kädentaidot, askartelu sekä kuvallinen, musiikillinen ja kielellinen ilmaisu

Jälkkäri ja Vertti – toiminnassa tarjotaan päivittäin monipuolisia sisältöjä eri aihealueilta.

Lasten luovuus, mielikuvitus ja kiinnostuksen kohteet sekä yksilölliset vahvuudet otetaan luontevasti huomioon toiminnassa. Koulun taide- ja taitoaineiden luokkia hyödynnetään tarjoamalla vaihtoehtoja lasten toiveiden mukaisesti.

Koulun harrastustoimintaan ja taiteen perusopetukseen osallistuminen voi olla osa lapsen iltapäivätoimintaa.

2.7 Mediataidot sekä erilaiset tiedolliset ja taidolliset aihepiirit

Toiminnassa mediataidot ovat osa muuta toimintaa: lehdet, puhelimet, tabletit jne. Lasten kanssa tutkitaan ja pohditaan, mitä media on ja mikä on oikean käytön määritelmä. Lisäksi huomioidaan myös sosiaaliset mediat ja niiden tulo lasten maailmaan.

3 Toiminnan järjestämiseen liittyvät keskeiset asiat

3.1 Toimintapaikat ja – tilat

Toimintaympäristön tulee olla fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen. Iltapäivätoiminnan tilojen on tarkoituksenmukaista olla koululla, jotta minimoidaan vilkkaalla kaupunkialueella matkaan liittyvät riskit.

Jyväskylässä kaikki toimipisteet sijaitsevat kouluilla, joissa tilatarve huomioidaan siten, että iltapäivätoiminta menee opetuksen rinnalla muun kouluissa tapahtuvan toiminnan edelle. Tarvittaessa toimintoja on voitava eriyttää ja taattava mahdollisuus pienryhmätyöskentelyyn koulun tiloja hyödyntäen.

Jyväskylässä iltapäivätoimintaa järjestetään kaikilla kaupungin alakouluilla opetuksen omana toimintana. Kristillinen koulu, Steinerkoulu, Normaalkoulu sekä Valteri Onerva toimivat avustussopimuksin palveluntuottajina.

Toimintapisteet, niiden yhteystiedot ja järjestäjät löytyvät osoitteesta: <https://www.jyvaskyla.fi/opetus/aamu-ja-iltapaivatoiminta-jalkkari/jalkkarin-toimintapisteet>

3.2 Toiminta-aika ja toimintamaksut

Jälkkarit ja Vertit noudattavat kouluvuoden työaikoja. Toimintaa tarjotaan keskimäärin 4,5–5 tuntia päivässä kello 11/12–16.30 välisenä aikana. Jyväskylässä ei järjestetä varsinaista aamutoimintaa. Joillakin kouluilla voi olla aamulla harrastekerhoja. Poikkeuksellisista toiminta-ajoista tai toimintapisteiden tilapäisestä sulkemisesta (1–2 päivää lukuvuoden aikana) koulutustilaisuuksien vuoksi, tulee vanhemmille tiedottaa vähintään kaksi viikkoa aikaisemmin. Koulujen loma-aikana kunnalla ei ole velvollisuutta tarjota lakisääteistä toimintaa. Kesäkuussa kaupunki voi järjestää Kesä-Jälkkäriä. Vertti -toiminnan järjestäminen on avattu luvussa 4.2.1.

Perusopetuslain mukaan (48 f §) mukaan kunta iltapäivätoiminnasta perittävien kuukausimaksujen määrästä. *Sivistyslautakunta on päättänyt 1.8.2024 toistaiseksi voimassa olevat perusopetuksen iltapäivätoiminnan toimintamaksut seuraavasti:*

- Kuukausimaksu 150 €, sisarusalennus -25 € koko kuukauden maksusta.
- Kuukausimaksu 110 €/kk, jos lapsi osallistuu iltapäivätoimintaan korkeintaan 12 päivänä kuukaudessa.
- Elokuun toimintamaksu on kaikille 110 €.
- Jälkkäriässä on kuukauden irtisanomisaika (yksi täysi kalenterikuukausi), koskien myös maksuluokkamuutoksia.

<https://www.jyvaskyla.fi/opetus/aamu-ja-iltapaivatoiminta-jalkkari/jalkkariin-hakeminen-ja-maksut>

3.2.1 Maksualennus tai maksusta vapauttaminen

Sivistyslautakunnan 15.6.2022 päätöksen mukaisesti iltapäivätoiminta on maksutonta toimeentulotukiasiakkaille sekä lastensuojelu- ja sosiaalityöntekijän tai koulukuraattorin lausunnon perusteella.

Pienituloisten perheiden osalta toimintamaksu puolitetaan. Huoltajat voivat hakea tuloihin perustuvaan maksupuolitusta sähköisellä lomakkeella <https://www.jyvaskyla.fi/opetus/aamu-ja-iltapaivatoiminta-jalkkari/jalkkariin-hakeminen-ja-maksut>.

Maksualennus tai maksusta vapauttaminen ei koske mahdollista kesäajan lomatoimintaa. Lisäksi Jyväskylän kaupunki kompensoi palveluntuottajille maksualennusten ja vapautusten aiheuttamat tulonmenetykset.

3.3 Toimintaan hakeminen, valintakriteerit ja lapsiryhmän koko

Koulutulokkaiden huoltajat saavat Wilman kautta postia, jossa ohjeistetaan Jälkkäriin hausta. Jälkkäriin ilmoittaudutaan sähköisellä Wilma-lomakkeella. Toimintaan valituille ilmoitetaan kirjeitse toukokuun loppuun mennessä. Jyväskylässä kaikki hakuaikana hakeneet ovat päässeet pääsääntöisesti toimintaan mukaan ja ryhmäkoot vaihtelevat alueittain. Jos ryhmän koko on suuri, ensisijalla hakijoista ovat ensimmäisen luokan oppilaat ja lapset, jotka joutuisivat viettämään iltapäivänsä ilman aikuista. Toimintaan voidaan hakea perustellusti myös kesken toimintakauden.

Vertti-toimintaan on keväisin sähköinen haku, mutta muuna aikana jatkuva haku.

3.4 Kulkeminen

Perusopetuksen iltapäivätoiminnassa olevilla lapsilla ei ole lähtökohtaisista oikeutta kuljetukseen toiminnan loppuessa. Kuljetusetuoppilaat voidaan ohjata tarvittaessa jo ennen toiminnan loppumista lähteviin koulukuljetuksiin.

Vastuu lasten kulkemisesta iltapäivätoiminnasta kotiin on huoltajilla.

3.5 Iltapäivätoiminnan organisointi

Iltapäivätoiminnan yleinen organisointi on keskitetty sivistyksen hallintoon, joka tarkoittaa sisällöllistä vastuuta kasvun ja oppimisen omista ryhmistä, palveluntuottajien toiminnan koordinoimista, tiedottamista, ohjaajien koulutuksesta vastaamista, yhteistyön rakentamista sekä yleistä toiminnansuunnittelua ja kehittämistä.

Jyväskylässä on käytössä palvelulupaukset, joiden avulla luodaan pohja mahdollisimman tasalaatuiselle iltapäivätoiminnalle palveluntuottajasta riippumatta. Palvelulupaukset ovat sopimuksia, joihin jokaisen toimijan ja toiminnassa työskentelevän ohjaajan tulee sitoutua. Ne on laadittu yhteistyössä Jyväskylän kaupungin, palveluntuottajien ja toiminnassa työskentelevien ohjaajien kanssa.

Palveluntuottajaksi hyväksytään rekisteröity yhdistys/järjestö tai yksityinen yrittäjä, jonka toimintasuunnitelma on oltava ennakoperintärekisteriote.

Palveluntuottaja on velvollinen toteuttamaan toimintaa kunnan toimintasuunnitelmassa sovit-
tujen tavoitteiden ja sisältöjen mukaisesti. Palveluntuottaja vastaa, että toiminnassa on mu-
kana riittävä määrä kelpoisuusehtojen mukaista henkilökuntaa.

Palveluntuottaja valitsee ohjaajansa ja vastaa ohjaajiensa työnantajavelvoitteista sekä huolehtii siitä, että sen palkkalistoilla olevilla ohjaajilla on mahdollisuus osallistua kunnan yhteisiin ohjaajatapaamisiin. Palveluntuottaja huolehtii, että iltapäivätoimintaa järjestettäessä ja toiminnassa muuten tietoon tullutta yksityistä tai perheen salaisuutta ei luvatta ilmaista ja että salassapidosta noudatetaan voimassa olevia säännöksiä ja määräyksiä.

Palveluntuottaja sitoutuu antamaan kunnalle sen tarvitsemat tilastotiedot ja tekemään toiminnastaan seuranta- ja arviointia. Palveluntuottaja on velvollinen laatimaan yhdessä ohjaajien kanssa ryhmäkohtaisen toimintasuunnitelman, josta ilmenee toiminnan pääperiaatteet ja toimintatavat. Palveluntuottajien edellytetään noudattavan yhdessä laadittuja palvelulupauksia. Palveluntuottajille järjestetään kokoontumisia vähintään kaksi kertaa vuodessa.

3.7 Ohjaajien kelpoisuus, perehdyttäminen sekä rikostaustan selvittäminen

Ohjaajien kelpoisuudesta säädetään opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) 9a §:ssä. Tämän pykälän mukaan iltapäivätoiminnassa ohjaajana toimimaan on kelpoinen henkilö;

- 1) joka on suorittanut tehtävään soveltuvan korkeakoulututkinnon, opistoasteen tutkinnon, ammatillisen perustutkinnon tai sitä vastaavat aikaisemmat opinnot, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon ja jolla on koulutuksen yhteydessä hankittu tai kokemuksella osoitettu taito toimia lapsiryhmän ohjaajana taikka
- 2) jolla on kelpoisuus antaa luokanopetusta, esiopetusta, erityisopetusta tai aineenopetusta tai toimia oppilaanohjaajana

Jyväskylässä ryhmissä työskentelee pääsääntöisesti vähintään **yksi kelpoisuusehdot täyttävä ohjaaja 12 kokopäiväistä lasta** kohden. Suurempien ryhmien osalta muiden ohjaajien määrä määräytyy palveluntuottajien avustussopimuksen mukaisesti. Vastuuohjaajalta vaaditaan valtioneuvoston antaman asetuksen mukainen aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajan kelpoisuus. Vertti-toiminnassa henkilöstötarve tarkastellaan osallistujien ikä- ja kehitystason mukaan.

Jyväskylän kaupungin perusopetuksen kouluissa Jälkkäri-ohjaajina toimivat pääsääntöisesti koulunkäynnin ohjaajat sekä kasvun ja oppimisen ohjaajat. Muiden koulujen palveluntuottajilla on heidän valitsemansa kelpoisuusehtojen mukaiset ohjaajat. **Jyväskylän kaupunki ja palveluntuottajat selvittävät lasten kanssa työskentelevän henkilökuntansa rikostaustan, siten kuin lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetussa laissa (504/202) säädetään.**

Vastuuohjaajalla on päävastuu, että koko tiimi toteuttaa monipuolista iltapäivätoimintaa. Toiminnan tulee olla niiden tavoitteiden ja sisältöjen mukaista, jotka on säädetty aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteissa, kunnan toimintasuunnitelmassa ja ryhmäkohtaisessa toimintasuunnitelmassa. Vastuuohjaaja huolehtii yhteydenpidosta koordinaattoriin, kotiin ja kouluun yhteistyössä ryhmän muiden ohjaajien kanssa. Kaikki ryhmän ohjaajat vastaavat lapsiryhmän ohjaamisesta, järjestelyistä ja suunnittelusta. Mahdolliselta avustavalta henkilöstöltä (mm. työharjoittelija, työkokeilija) edellytetään taitoa ja soveltuvuutta tehtävään. Uudet ohjaajat osallistuvat syksyllä perehdytyskoulutukseen ja kaikki ohjaajat yhteisiin ohjaajatapaamisiin.

3.8 Turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat sekä vakuutusasiat

Jyväskylän kaupunki vastaa koulujen tiloissa järjestettävän toiminnan tilojen turvallisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta. Kouluilla ohjaajat perehdytetään tilakohtaisiin pelastus- ja turvallisuussuunnitelmiin. Samalla päivitetään turvallisuuteen liittyvät ohjeet ryhmäkohtaiseen perehdyttämiskansioon.

Jyväskylän kaupunki on vakuuttanut kaikki lapset, jotka osallistuvat perusopetuksen iltapäivätoimintaan

4 Yhteistyö ja tiedonkulku

4.1 Yhteistyö kodin ja koulun kanssa

Iltapäivätoiminta tukee kodin kasvatustyötä. Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta. Ohjaajilla on vastuu lapsen kasvatuksesta kyseisen yhteisön jäsenenä. Huoltajia kannustetaan aktiiviseen osallistumiseen. Ohjaajien työtä ohjaavana periaatteena on kasvatuskumppanuus, jolla tarkoitetaan ammattikasvattajien sitoutumista toimimaan yhdessä huoltajien kanssa lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseksi. Vanhempainiltoja voidaan toteuttaa toiminnan puitteissa tai yhteistyössä koulun kanssa. Myös muita luontevia yhteistyötapoja pyritään löytämään ja kehittämään.

Iltapäivätoimintaa kehitetään yhteistyössä rehtorin, opettajien ja koulunkäynnin ohjaajien kanssa. **Yhteistyö vaatii ohjaajalta aloitteellista ja aktiivista toimintaa kouluun päin.** Iltapäivätoiminta tukee yhdessä opiskeluhuollon kanssa lapsen kasvua, kehitystä ja koulunkäyntiä. Yhteistyö koulun kanssa lisää ohjaajien oppilaan tuntemusta. Yhteisen päämäärän tulee näkyä yksittäisen lapsen asioiden hoidossa, tiedonsiirrossa ja ohjaajien osallistumisessa huoltajien luvalla lasta koskeviin neuvotteluihin. Toiminnassa tulee kunnioittaa koulun opetussuunnitelmaa ja tavoitteita, jotka ohjaavat koulun tiloissa tapahtuvaa iltapäivätoimintaa.

Jos lapsi siirtyy toisen opetuksen järjestäjän järjestämään aamu- ja iltapäivätoimintaan, aikaisemman järjestäjän on salassapitosäännösten estämättä viipymättä toimitettava opetuksen tai toiminnan järjestäjien kannalta välttämättömät tiedot. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksenjärjestäjän pyynnöstä. (*Perusopetuslaki 40 § 2 mom. (642/2009)*)

Ohjaajien tulee kertoa koulun opettajille toiminnan periaatteista ja sisällöistä. Tavoitteena on molemminpuolisen tiedonkulun lisääminen ja hyödyntäminen toiminnassa.

4.2 Tukea tarvitsevat oppilaat iltapäivätoiminnassa

Perusopetuslain mukaisesti oppimisen ja koulunkäynnin tukea tarvitsevan lapsen iltapäivätoiminnassa noudatetaan toiminnan yleisiä tavoitteita ja sisältöjä. Lapsen huoltajien kanssa tulee sopia, kuinka lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvät tavoitteet huomioidaan. Toimintaympäristöä ja työskentelytapoja suunniteltaessa tulee huomioida lasten ikä, kehitysvaihe ja yksilölliset tarpeet. Toiminta tapahtuu ensisijaisesti muun iltapäivätoiminnan yhteydessä. Tukea tarvitsevia lapsia kannustetaan ja tuetaan aloitteellisuuteen, omatoimisuuteen ja aktiivisuuteen. Iltapäivätoiminnan tulee tukea lapsen itsetunnon kehittymistä, sosiaalista kasvua ja itenäistymistä lapsen omien edellytysten mukaisesti. Heille tarjotaan mahdollisuuksia onnistumisen kokemiseen ja yhdessä toimimiseen.

Kehityksessään tukea tarvitseville lapsille tärkeää on ajankäytön ja toiminnan suunnittelu ja selkeys sekä tilanteiden ennakointi.

Lasten kehitystä voidaan edistää monipuolisen toiminnan kuten erilaisten leikkien, liikunnan ja pelien avulla. Samalla voidaan harjoitella sääntöjen noudattamista, itsesäätelystä ja vuorovaikutustaitoja.

Välineiden ja tilojen tulee soveltua tukea tarvitseville lapsille. Huomiota on kiinnitettävä tilojen kokoon, muunneltavuuteen, esteettömyyteen ja kulkureitin toimivuuteen. Näihin asioihin huomiota kiinnittämällä voidaan tukea lapsen itsenäistä toimimista ja liikkumista tiloissa. Värienkäyttö ja valaistus auttavat tilan hahmottamisessa ja antavat virikkeitä. Toiminnassa huolehditaan aina lasten psyykkisestä, fyysisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta.

Tukea tarvitsevien lasten kanssa työskenteleviä ohjaajien osaamista vahvistetaan perehdytyksen ja täydennyskoulutuksen avulla. Keskeistä on ohjaajien, erityisopettajien ja opiskeluhoitoryhmän välinen yhteistyö ja näiden tahojen antama konsultaatio ohjaajille.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki järjestetään lapselle koulupäivän aikana. Iltapäivätoiminta voi osaltaan tukea oppilaiden hyvinvointia, kehitystä ja koulunkäyntiä sekä tarjota hänelle turvallisen ympäristön. Oppilaat, joille on tehty tuen päätös, ovat oikeutettuja Jälkkäri -toimintaa Jyväskylässä 5. luokkaan asti. Iltapäivätoiminta järjestetään Jyväskylässä pääosin integroimalla tukea tarvitseva lapsi oman ikäkauden mukaisiin ryhmiin.

Oppilaiden, joilla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite, Vertti -iltapäivätoiminnan järjestäminen on kuvattu seuraavassa kappaleessa.

Iltapäivätoimintaa suunniteltaessa on tärkeää moniammatillinen yhteistyö sekä yhteistyö lapsen vanhempien ja koulun kanssa. Näin voidaan yhdessä miettiä kuinka oppimisen ja koulunkäynnin tukea saavan oppilaan tarpeet ja muut lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvät tavoitteet huomioidaan iltapäivätoiminnassa. Tuen toteuttamista koskevien asiakirjojen siirtäminen iltapäivätoimintaan edellyttää huoltajilta tiedonsiirtolupaa, joka kysytään taustatietolomakkeessa.

4.2.1 Vertti - kehitysvammaisten ja autististen oppilaiden iltapäivätoiminta

Perusopetuksen tuen lakiuudistuksen 1.8.2025 sekä 1.1.2025 voimaan tulleen vammaispalvelulain vuoksi tämä toimintasuunnitelman kappale tullaan päivittämään 1.10.2025 alkaen.

VERTTI on perusopetusikäisille kehitysvammaisille ja autistisille lapsille ja nuorille järjestettyä ohjattua aamu- ja iltapäivätoimintaa, jota on järjestetty vuodesta 2023 yhteistyössä Jyväskylän kaupungin ja Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa.

Vertti-toimintaa toteutetaan siihen saakka perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden mukaisesti huomioiden vammaispalvelulain edellyttämät erityispiirteet. Toiminnan tarkoituksena on tuottaa tavoitteellista ja ohjattua aamu- ja iltapäivätoimintaa perusopetusikäisille kehitysvammaisille ja autistisille lapsille ja nuorille. Vertti-toimintaa järjestetään koulujen tiloissa. Toiminnan painopistealueena ovat Jyväskylän kasvun ja oppimisen palveluiden aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman sekä palvelulupausten mukaiset tavoitteet.

4.2.1.1 Vertti- toiminta-ajat ja toimintamaksut

Perusopetus järjestää VERTTI-toimintaa koulupäivisin pääsääntöisesti klo 12.00–16.30, paitsi toiminta-alueittain etenevässä opetuksessa klo 16.00 saakka. Aamu- ja loma-ajan toimintaa on järjestänyt vuodesta 2023 alkaen Keski-Suomen hyvinvointialue.

Oikeuden VERTTI-toimintaan on myöntänyt vammaispalvelut. Toiminta on maksutonta, kun tarve on kirjattu lapsen erityishuolto-ohjelmaan. Muussa tapauksessa toiminnasta peritään 1.–2.- luokkalaisten osalta toimialajohtajan vuosittain määrittämä aamu- ja iltapäivätoimintamaksu normaaliusperiaatteen mukaisesti.

Esikouluikäisten lasten osalta tehdään yhteistyötä eri tahojen kanssa lapsen etua ja perhettä kuunnellen. Vertti-toimintapisteet ja hakulomakkeet löytyvät Jyväskylän kaupungin perusopetuspalveluiden sivuilta <http://www.jyvaskyla.fi/opetus/erityisopetus/vertti>

4.3 Yhteistyö eri hallintokuntien ja muiden toimijoiden kanssa

Iltapäivätoiminnassa tehdään poikkihallinnollista yhteistyötä lapsen parhaaksi. Kasvun ja oppimisen palveluissa tiivistä yhteistyötä tehdään varhaiskasvatuksen kanssa. Muita yhteistyötahoja ovat nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalvelut, Keski-Suomen hyvinvointi-alue, Kylän Kattaus, Jyväskylän seudun oppilaitokset sekä useita muita lasten toimintaan liittyviä tahoja.

4.4 Markkinointi ja sponsorointi iltapäivätoiminnassa

Iltapäivätoiminnassa tai siihen rinnastettavassa toiminnassa ei saa jakaa, pitää esillä tai saatavilla mainoksia, esitteitä tai muuta mainosmateriaalia eikä erityistä maailmankatsomuksellista tai tunnustuksellista materiaalia.

5 Toiminnan arviointi

5.1 Toiminnan sisäinen ja ulkoinen seuranta sekä tulosten julkistaminen

Kasvun ja oppimisen palveluissa toteutetaan joka toinen vuosi tyytyväisyyskyselyt, joiden perusteella seurataan toteutuvatko toiminnalle asetetut tavoitteet (määrälliset ja laadulliset) ja yhdessä sovitut palvelulupaukset. Palveluntuottajien ja Jyväskylän kaupungin on oltava valmiita tarvittaessa muuttamaan toimintaansa saadun palautteen mukaisesti. Kyselyjen tulokset käydään läpi jokaisen toimipisteen ja rehtorin kanssa sekä esitellään Sivistyslautakunnalle. Vertti – toiminnasta tehdään erilliset arvioinnit.

Kyselyjen kohderyhmät ja sisällöt joka toinen vuosi toteuttavissa seurantakyselyissä:

- Lapsilta kysytään oman toimipisteen toiminnasta, viihtymisestä, ohjaajista, kavereista, tiloista, välipaloista ja välineistä.
- Vanhemmilta kysytään mm. tyytyväisyyttä tarjonnan määrään, sisältöön, ohjaajiin, yhteistyöhön sekä käsitystä lapsensa viihtymisestä toiminnassa.

5.2 Toiminnan itsearviointi

Iltapäivätoiminnasta saatu palaute toimii itsearvioinnin pohjana. Toiminnan itsearviointia tehtäessä tulee selvittää kunnassa toteutettavat kehittämishankkeet, joista kerättyä tietoa tulee hyödyntää myös iltapäivätoiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä. Itsearviointia tehtäessä otetaan huomioon toimintasuunnitelmassa määritellyt tavoitteet.

- missä onnistuttiin?
- mikä ei toiminut?
- miten kehitämme toimintaa paremmaksi?

Seuraavan lukuvuoden teema määritellään em. asioiden perusteella

Jälkkäri:

Kasvun ja oppimisen tuen asiantuntijat:

Tella Vuolle

p. 050 369 2771

tella.vuolle(at)jyvaskyla.fi

Sami Talvensola

p. 040 704 4821

sami.talvensola(at)jyvaskyla.fi

Vertti:

koordinaattori

Tiina Sakomaa

puh. 050 462 3257

tiina.sakomaa(at)jyvaskyla.fi

Kasvun ja oppimisen asiakaspalvelu

ma-ti ja to klo 9–12 ja ke klo 12-15

p. 014 569 0180

perusopetus.palveluohjaus@jyvaskyla.fi

